

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU:

- **ZAMACHU TERRORYSTYCZNEGO**
- **OTRZYMANIA INFORMACJI O PODŁOŻENIU ŁADUNKU WYBUCHOWEGO LUB INNEGO ŚRODKA NIEBEZPIECZNEGO**
- **OTRZYMANIA INFORMACJI O SKAŻENIU CHEMICZNYM LUB BIOLOGICZNYM W PRZEDSZKOLU**

SPIS TREŚCI

I.	Cel procedury	2
II.	Podstawy prawne uruchamiające procedury	2
III.	Przedmiot i zakres stosowania procedury	2
IV.	Uprawnienia i odpowiedzialność osób realizujących konieczne działania	2
V.	Podstawy uruchomienia procedury.....	3
VI.	Telefony alarmowe.....	3
VII.	Procedura w przypadku wtargnięcia napastnika na teren przedszkola	3- 5
VIII.	Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego w przedszkolu	5
IX.	Procedura postępowania w przypadku zlokalizowania podejrzanego pakunku w przedszkolu	5-7
X.	Procedura postępowania w przypadku skażenia chemicznego lub biologicznego ...	7-9

I. CEL PROCEDURY:

Celem procedury jest zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i pracowników przedszkola poprzez:

- wdrażanie zasad postępowania warunkujących bezpieczeństwo osób przebywających na terenie przedszkola,
- usystematyzowanie zasad postępowania w sytuacjach kryzysowych,
- zapewnienia sprawnej organizacji działań oraz przepływu informacji pomiędzy podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo na terenie przedszkola,
- zapewnienie sprawnego przygotowania i przeprowadzenia bezpiecznej ewakuacji uczniów i pracowników przedszkola z budynku.

II. PODSTAWY PRAWNE URUCHOMIENIA PROCEDURY:

1. Uchwała Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie „Narodowego Programu Antyterrorystycznego na lata 2015-2019”;
2. Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych;
3. Ustawa z dnia 17 lipca 2009 r. o zarządzaniu kryzysowym;
4. Ustawa z dnia 21 czerwca 2002r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. Nr 113, poz. 985 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2002r., nr 147, poz.1229 z późn. zm.).
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 września 1993 r. w sprawie powszechnej samoobrony ludności (Dz. U z 1993 nr 91, poz. 421).
7. Ustawa z dnia 7 września 1991 o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r.)
8. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 czerwca 2017 r. w sprawie monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych (Dz. U. 2017 poz. 1246)
9. Ustawa z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. 2002 nr 62 poz. 558)
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2013 r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu oraz właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. 2013 poz. 96)

III. PRZEDMIOT I ZAKRES STOSOWANIA PROCEDURY:

Procedura określa tryb postępowania oraz uprawnienia i odpowiedzialności osób realizujących niezbędne działanie począwszy od stwierdzenia symptomów wskazujących na konieczność podjęcia czynności związanych z ewakuacją dzieci i pracowników z budynku.

IV. UPRAWNIENIA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ OSÓB REALIZUJĄCYCH KONIECZNE DZIAŁANIA:

Za uruchomienie i anulowanie procedury oraz kierowanie koniecznymi działaniami odpowiadają kolejno:

- dyrektor placówki / wicedyrektor
- w przypadku nieobecności dyrektora /wicedyrektora sekretarz przedszkola.

V. PODSTAWY URUCHOMIENIA PROCEDURY

- zamach terrorystyczny,
- otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego lub innego środka niebezpiecznego.
- otrzymanie informacji o skażeniu chemicznym lub biologicznym przedszkola.

VI. TELEFONY ALARMOWE:

- ❖ Centrum Powiadamiania Ratunkowego 112
- ❖ Policja 997
- ❖ Straż Pożarna 998
- ❖ Pogotowie Ratunkowe 999
- ❖ Pogotowie Gazowe 992

VII. PROCEDURA W PRZYPADKU WTARGNIĘCIA NAPASTNIKA NA TEREN PRZEDSZKOŁA

SPOSÓB POSTĘPOWANIA

1. Ucieczka z zagrożonego rejonu drogą ewakuacji, poza rejon zagrożenia.
2. Ewakuacja tylko w przypadku bezpośredniej bliskości wyjścia, z dala od źródła zagrożenia.
3. W przypadku zarządzenia ewakuacji:
  - należy zostawić wszystkie swoje rzeczy w miejscu, gdzie się znajdują,
  - skorzystać z wyznaczonej drogi ewakuacji,
  - po drogach ewakuacyjnych poruszać się szybko, unikać blokowania ruchu, zatrzymywania się, czy też gwałtownego napierania na poruszających się z przodu,
4. Podczas ewakuacji:
  - zachować ciszę, spokój,
  - udzielać pierwszej pomocy w miejscu bezpiecznym, jedynie wtedy, gdy nie ma to wpływu na własne bezpieczeństwo,
  - ostrzegać o niebezpieczeństwie,
  - jeśli jest to możliwe powiadamiać rodziców o sytuacji.
5. Jeżeli bezpieczna ewakuacja nie jest możliwa:
  - zamknąć drzwi,
  - zastawić drzwi ciężkim meblami i stolikami,
  - wyłączyć wszystkie światła,
  - wyłączyć/wyciszyć wszystkie urządzenia elektroniczne,
  - polecić dzieciom i samemu położyć się na podłodze z dala od drzwi i okien,
  - zachować ciszę,
  - jeżeli jest to możliwe udzielić pierwszej pomocy poszkodowanym,
  - nie otwierać nikomu drzwi (służby ratownicze zrobią to same)•

6. Jeżeli nie mogliśmy się ewakuować lub ukryć albo zabarykadować w pomieszczeniu bezpiecznym, a nasze życie lub zdrowie jest bezpośrednio zagrożone w bezpośrednim kontakcie z napastnikiem, należy: **WALCZYĆ**, a jeżeli nie jesteśmy w stanie podjąć walki, to przyjąć postawę uległości.
7. Podczas działań służb ratowniczych należy:
  - Zachować spokój,
  - stosować się do wszystkich poleceń służb,
  - nie trzymać nic w rękach,
  - nie zadawać pytań podczas ewakuacji,
  - unikać gwałtownych ruchów, alarmujących gestów itp., bo możesz zostać uznany za terrorystę – policja w trakcie operacji nie jest w stanie odróżnić napastników od ofiar.
  - poddać się kontroli bezpieczeństwa,
  - jeżeli posiadamy istotne informacje o napastnikach lub ofiarach, przekazać je służbom ratowniczym.

8. SPOSÓB POWIADAMIANIA SŁUŻB:

Wybierz jeden z w/w numerów. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby spokojnie i wyraźnie podaj następujące informacje:

- Miejsce zdarzenia
- Rodzaj zdarzenia
- Informacje o zagrożeniu życia i zdrowia ludzkiego
- Liczbę napastników
- Opis wyglądu napastników
- Ilość i rodzaj broni (palna długa, nóż lub inne narzędzie ostre, urządzenia wybuchowe)
- Liczba ofiar i gdzie je widziano
- Swoje imię i nazwisko
- Numer telefonu, z którego nadawana jest informacja o zdarzeniu.

Po powiadomieniu nie należy przerywać połączenia. Przyjmujący może zażądać dodatkowych informacji, które w miarę możliwości należy podać.

Jeżeli sytuacja nagle się zmieni, należy szybko o tym powiadomić operatora w/w numerów. Po przybyciu na miejsce służb, jeżeli to możliwe, należy przekazać dodatkowe informacje, tj.:

- Ile osób opuściło budynek,
- Ile osób zostało w budynku i na jakich poziomach,
- Pokazać plany budynku i rogi ewakuacji
- Gdzie ostatnio był widziany agresor
- Czym przyjechał lub skąd przybył napastnik.

9. OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW:

- Zapoznać się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury.
- Brać udział w treningach i szkoleniach z zakresu stosowania procedury.
- Mieć zapisane numery telefonów osób odpowiedzialnych za uruchomienie procedury.

- Znać swoje zadania na wypadek uruchomienia procedury.
- Znać miejsce ewakuacji.
- Stosować się do poleceń osoby zarządzającej sytuacją kryzysową.

VIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UZYSKANIA INFORMACJI O PODŁOŻENIU ŁADUNKU WYBUCHOWEGO W PRZEDSZKOLU

- 1) Osobie przyjmującej zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego nie wolno lekceważyć żadnej informacji na ten temat,
- 2) Prowadząc rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego zapamiętaj jak największą ilość szczegółów - uzyskane informacje/szczegóły mogą być istotne dla policji dla identyfikacji sprawcy alarmu,
- 3) Zapisz natychmiast wszystkie uzyskane lub zapamiętane informacje - w przypadku stresującej sytuacji po pewnym czasie możesz mieć problemy z przypomnieniem sobie istotnych informacji,
- 4) Poinformuj niezwłocznie o otrzymaniu zgłoszenia dyrektora / wicedyrektora/ sekretarza, który powiadamia Policję Tel. 112 lub 997 i rozpoczyna ewakuację zgodnie z planem ewakuacji. Ma ona na celu ochronę personelu przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku,
- 5) Nie używaj telefonu komórkowego - eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy,
- 6) Sprawdź, jeżeli możesz, czy w przedszkolu pozostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia - stwierdzenie obecności nieznanego przedmiotu może przyspieszyć akcję policji i zminimalizować skutki ewentualnej eksplozji,
- 7) Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb - w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową,
- 8) W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi - szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci, ułatwi zakończenie ewakuacji całości personelu przedszkola,
- 9) Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu - informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych

IX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UZYSKANIA INFORMACJI ZLOKALIZOWANIU PODEJRZANEGO PAKUNKU W PRZEDSZKOLU

Przez podejrzany pakunek rozumiemy przesyłkę, która może zawierać ładunek wybuchowy.

Sposób postępowania:

- 1) **Odizoluj miejsce znajdowania się podejrzanego pakunku** - należy założyć, że podejrzany pakunek jest ładunkiem wybuchowym, dopóki taka ewentualność nie zostanie wykluczona,
- 2) **Nie dotykaj, nie otwieraj i nie przesuwaj podejrzanego pakunku** - w przypadku ładunku wybuchowego może on eksplodować w trakcie próby manipulowania,
- 3) **Okryj pakunek w przypadku stwierdzenia wydobywania się z niego innej substancji (tylko jeżeli czas na to pozwala)** - okrycie pakunku w przypadku wycieku nieznannej substancji może ograniczyć rozprzestrzenianie się substancji,
- 4) **Poinformuj o stwierdzeniu pakunku dyrektora lub wicedyrektora** - osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację całości personelu. Do czasu przybycia Policji czynnościami zarządza dyrektor placówki, a w czasie jego nieobecności osoba przez niego upoważniona,
- 5) **Po uzyskaniu informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji** - ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Ewakuacja ma na celu ochronę personelu przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku,
- 6) **Nie używaj telefonu komórkowego** - eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy,
- 7) **Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb** - w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową,
- 8) **W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi** - szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci, ułatwi zakończenie ewakuacji całości personelu szkoły,
- 9) **Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu** - informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych,

Akcja rozpoznawczo-neutralizacyjna zlokalizowanego ładunku:

1. Po przybyciu do przedszkola policjanta lub policyjnej grupy interwencyjnej dyrektor przedszkola przekazuje wszelkie informacje dotyczące zdarzenia oraz wskazuje miejsca zlokalizowanych przedmiotów obcego pochodzenia i punkty newralgiczne w obiekcie.
2. Policjant lub dowódca grupy policjantów przejmuje zarządzanie czynnościami, a dyrektor przedszkola udziela mu wszechstronnej pomocy.
3. Na wniosek policjanta zarządzającego czynnościami dyrektor przedszkola podejmuje decyzję o ewakuacji użytkowników i innych osób z obiektu – o ile wcześniej to nie nastąpiło.
4. Identyfikacją i rozpoznaniem zlokalizowanych przedmiotów obcego pochodzenia oraz neutralizowaniem ewentualnie podłożonych urządzeń wybuchowych zajmują

się uprawnione komórki organizacyjne Policji, przy wykorzystaniu specjalistycznych środków technicznych.

5. Po zakończeniu czynności policjant przekazuje protokolarnie obiekt dyrektorowi przedszkola.

X. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU SKAŻENIA CHEMICZNEGO LUB BIOLOGICZNEGO

1.1 Sytuacja, gdy nastąpiło skażenie przedszkola (Przedszkole otrzymuje informację o możliwym skażeniu substancją chemiczną/biologiczną – np. telefon o zamiarze ataku).

Należy wówczas:

- ❖ Zaalarmować wszystkich przebywających na terenie przedszkola, a osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku przedszkola przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru.
- ❖ Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby – policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego ataku.
- ❖ W budynku przedszkola zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne.
- ❖ W miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki – maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry.
- ❖ Przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń – częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji.
- ❖ Powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku.
- ❖ Do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych.
- ❖ Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

1.2 Sytuacja, gdy przedszkole zostało skażone substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się.

Należy wówczas:

- ❖ Nie dotykać i nie wahać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy.

- ❖ Aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem.
- ❖ Pozamykać okna oraz drzwi i nie dopuścić do przeciągów.
- ❖ Opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób.
- ❖ Powiadomić osobę odpowiedzialną za zarządzanie kryzysowe w przedszkolu – dyrekcję, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję.
- ❖ Zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru – rejonów ewakuacji powinno być kilka, znajdujących się w różnych kierunkach od szkoły, gdyż nie znamy kierunku wiatru, z jakiego będzie wiał w czasie przedmiotowego zagrożenia, rejonem ewakuacji powinien być budynek/budynki, a nie otwarta przestrzeń.
- ❖ Natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednie służby – policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia.
- ❖ Jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka.
- ❖ Po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb – policja, straż pożarna, wyspecjalizowana jednostka zwalczania skażeń i zagrożeń.
- ❖ W obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne.
- ❖ Sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać policji.
- ❖ W miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki.
- ❖ Przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznych lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń.
- ❖ Powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku.
- ❖ Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

1.3 Sytuacja, gdy przedszkole zostało skażone substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań.

Należy wtedy:

- ❖ Nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy.
- ❖ Powiadomić osobę odpowiedzialną w przedszkolu za zarządzanie kryzysowe – dyrektora, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję.
- ❖ Przykryć substancję np. kocem, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się.
- ❖ Pozamykać okna oraz drzwi i nie dopuścić do przeciągów.

- ❖ Opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzaną substancji i nie wpuszczać do niego innych osób.
- ❖ Ogłosić alarm i wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie szkoły ewakuować do wnętrza przedszkola.
- ❖ Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby – policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia.
- ❖ W przedszkolu zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, a budynek przedszkola wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny.
- ❖ Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

1.4 Telefony alarmowe:

- ❖ Centrum Powiadamiania Ratunkowego 112
- ❖ Policja 997
- ❖ Straż Pożarna 998
- ❖ Pogotowie Ratunkowe 999

1.5 Sposób powiadamiania służb:

Wybierz jeden z w/w numerów. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby spokojnie i wyraźnie podaj następujące informacje:

- Miejsce zdarzenia – nazwę i adres przedszkola
- Rodzaj stwierdzonego zagrożenia
- Liczbę napastników
- Swoje imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję
- Numer telefonu, z którego nadawana jest informacja o zdarzeniu.
- Zrealizowane przedsięwzięcia
- Potwierdź przyjęcie zgłoszenia i zapisz dane przyjmującego zgłoszenie

Po powiadomieniu nie należy przerywać połączenia. Przyjmujący może zażądać dodatkowych informacji, które w miarę możliwości należy podać

Jeżeli sytuacja nagle się zmieni, należy szybko o tym powiadomić operatora w/w numerów.

Pracownicy Przedszkola w Drawsku Pomorskim zostali zapoznani z procedurami postępowania w sytuacjach kryzysowych dnia 01.09. 2019r.